

Vedtatt - Veteranplan Rakkestad kommune

Saksnr. 2025/463-5

Arkiv X00

Dato 12.06.2025

Vedtatt i kommunestyret den 12.06.2025, sak 35/25

RAKKESTAD
KOMMUNE

Veteranplan for Rakkestad kommune

Bakgrunn - hvorfor en veteranplan?

Siden 1947 har omtrent 120 000 nordmenn tjenestegjort i internasjonale operasjoner på våre vegne. Dette omfatter 100 operasjoner på fire kontinenter. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer enn 40 000 bidratt i fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet. I 2009 kom St. meld. nr. 34 (2008-2009) «Fra vernepliktig til veteran» som skulle bidra til å skape større forståelse i samfunnet for veteranenes oppdrag, situasjon og behov. Regjeringens handlingsplan (2011-2013) «I tjeneste for Norge» og Regjeringens oppfølgingsplan (2014) konkretiserte og videreførte dette arbeidet. Tiltak 14 i Regjeringens oppfølgingsplan (2014) slår fast følgende: «Det bør legges til rette for bedre samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste. Kommunene oppfordres til å utarbeide kommunale eller interkommunale veteranplaner. Ifølge Forsvarets veteraner tjeneste så er det 46 veteraner i Rakkestad kommune (1978 – 2022) og det er 160 kommuner som har vedtatt en veteranplan. (2024)

Definisjon:

For Forsvaret er en veteran en som har deltatt i én eller flere internasjonale operasjoner. Dette er også i tråd med definisjonen regjeringen benytter i Handlingsplanen (2011), Oppfølgingsplanen (2014) og St.meld. 15 (2020). Denne veteranplanen har samme definisjon som Forsvaret

Styrende dokumenter:

Stortingsmelding 34 2008-2009:	" Fra vernepliktig til veteran"
Regjeringens Handlingsplan	" I tjeneste for Norge" (2011)
Regjeringens Oppfølgingsplan	" I tjeneste for Norge" (2014)
Melding til Stortinget 15. 2020	" Også vi når det blir krevet"
Tiltaksplan for oppfølging av veteraner (2021)	
Hoved instruksen og tildelingsbrevet til statsforvalterne (2022)	

Forkortelser

FVT	Forsvarets veteranjeneste
HIR	Hjemmefrontmuseet i Rakkestad
INTOPS	Internasjonale operasjoner
NROF	Norges Reserveoffiserers Forbund
NVIO	Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner
RVTS	Ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
SIOPS	Veteranforbund for skadde i internasjonale operasjoner

Fotograf: Philip Linder /Forsvaret

Det er 6 punkter som er viktige å betone i veteranplanen.

1. Anerkjennelse

Planen er ment å fokusere på behovene til veteraner og deres familier, med fokus på samhandling mellom ulike kommunale aktører. Elementer i planen bør være kompetanseheving, beskrivelse av forpliktende samarbeid mellom relevante aktører og ivaretagelse av veteraner og deres familier som trenger ulike tilbud.

Kommunen bør legge til rette for at veteraner og veteraners familie kan få rett hjelp til rett tid, slik at de opplever seg anerkjent, forstått og ivaretatt før, under og etter internasjonal tjeneste for Norge. Oppfølgingsplanen forutsetter samhandling mellom ulike kommunale aktører for å kunne gi den enkelte veteran et helhetlig tilbud. Kommunen bør vise anerkjennelse for den innsatsen veteranene har gjort gjennom sin deltakelse i internasjonale operasjoner.

Foto: Hans Petter Linnerud Ringstad

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
8. mai, frigjørings - og veterandagen	<i>Alle veteraner i kommunen inviteres til Høytorp Fort etter markering ved Fossum bru. Veteranenes familie og pårørende ønskes velkommen som følge. Det</i>	Hovedansvar: Veterankontakt. Bistand: NVIO, andre lokale veteranorganisasjoner, NROF

	<i>vurderes også å ha Hjemmefrontmuseet som treffpunkt i løpet av dagen.</i>	
Kommunale medaljeseremonier	<i>Det legges opp til kommunale medaljeseremonier i samarbeid med Forsvaret og veteranorganisasjoner, så lenge dette vil være hensiktsmessig og nødvendig. Naturlig sted for dette kan være Kulturhuset i Rakkestad, Hjemmefrontmuseet i Rakkestad og/eller ute på Høytorp Fort.</i>	Hovedansvar: Veterankontakt Bistand: lokale veteranorganisasjoner, NVIO, NROF, HV01, Forsvarets veteran­tjeneste
Minnesmerker i Rakkestad kommune	<i>Tilgjengeliggjøre informasjon om minnesmerkene på kommunens nettside. Tilrettelegge ved minnesmerkene for at publikum kan stoppe opp og reflektere. Sørge for at minnesmerkene blir vedlikeholdt.</i>	Hovedansvar: Veterankontakt Bistand: Rakkestad historielag, HIR
FN-Dagen 24. oktober	<i>Arrangement på Høytorp Fort. Foredrag, info mv. Dette for å synliggjøre Norges bidrag i internasjonale operasjoner. Det vurderes også å ha Hjemmefrontmuseet som treffpunkt i løpet av dagen.</i>	Hovedansvar: NVIO

2. Støtte til aktiviteter for veteraner

For å opprettholde et aktivt veteranmiljø er det viktig å tilrettelegge møtesteder for veteraner. At veteraner møtes er en viktig kilde til kunnskap om veteraner, deres kompetanse og plass i kommunen for veterankontakten. Kommunen bør samarbeide tett med interesseorganisasjoner for veteraner for hele tiden ha et oppdatert bilde.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Temadager på Hjemmefrontmuseet	<i>Tilrettelegge møteplass for veteraner. Hjemmefrontmuseet er et naturlig sted for veteraner i Rakkestad.</i>	HIR og veterankontakt

Temadag på Høytorp Fort - åpen dag	<i>Informasjon om FN tjeneste, Forsvaret med mer. Det ønskes å legge opp til et tettere samarbeid mellom veteraner i kommunene Marker, Indre Østfold og Rakkestad.</i>	Hovedansvar: NVIO med bidrag fra veterankontaktene
Veterantreff med pizza	<i>Det arrangeres jevnlig treff for veteraner i Ski og Askim på Peppes Pizza. Det blir synliggjort på facebook siden for NVIO Follo og Indre Østfold. https://www.facebook.com/nvio.follo.indre.ostfold</i>	NVIO
Bæreia – Forsvarets veteransenter	<i>Senteret på Bæreia utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier. Informasjon om senteret gjøres kjent for veteraner i kommunen</i>	Veterankontakt

Foto: Hans Petter Linnerud Ringstad

3. Seremonier og offentlige markeringer

En plan er et viktig og synlig uttrykk for samfunnets anerkjennelse av både innsatsen og den enkelte veteran. Det bidrar til å ivareta historien og knytter bånd mellom Forsvaret og samfunnet. Lokale markeringer er av betydning for å favne flest mulig og bidrar til å synliggjøre at veteraner også er en del av lokalsamfunnet. Særlig viktig er 8. mai, som er Norges frigjørings- og veterandag, FN-dagen 24. oktober og Forsvarets minnedag, som ble innført i 2007. Hjemmefrontmuseet i Rakkestad er en viktig samarbeidspartner her.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
8. mai, frigjørings- og veterandagen	<i>Alle veteraner i kommunen inviteres til Høytorp Fort etter markering ved Fossum bru. Veteranenes familie og</i>	Hovedansvar: Veterankontakt.

	<i>pårørende ønskes velkommen som følge. Det oppfordres å ha Hjemmefrontmuseet som treffpunkt i løpet av dagen.</i>	Bistand: NVIO, andre lokale veteranorganisasjoner, NROF
FN-Dagen 24. oktober	<i>Arrangement på Høytorp Fort. Foredrag, info mv. Dette for å synliggjøre Norges bidrag i internasjonale operasjoner. Det vurderes også å ha Hjemmefrontmuseet som treffpunkt i løpet av dagen.</i>	Hovedansvar: NVIO
Forsvarets minnedag	<i>Forsvarets minnedag er en markering innstiftet av det norske Forsvaret for å hedre personell som har omkommet i tjeneste. Minnedagen er fastsatt til første søndag i november måned. Markeringen fant første gang sted i 2007. Det foreslås at veteraner møtes på Hjemmefrontmuseet i Rakkestad eller eventuelt blir med på et felles arrangement på Høytorp hvis dette arrangeres</i>	Veterankontakt NVIO HIR
17. mai	<i>Veteraner oppfordres om deltagelse på kransenedleggelse 17. mai – viktig å ha på beret hvis man deltar</i>	Veterankontakt

Fotograf: Frederik Ringnes

4. Ivaretagelse

Rakkestad kommune er ansvarlig for at personer som er bosatt i kommunen skal tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Veterankontakt	<i>Veterankontakten vil ha ansvar for å holde oversikt over kommunens tilbud (til veteraner og deres familier), samt besitte kunnskap om sentrale aktører innenfor feltet og det tilbudet de har. Veterankontakten vil være kommunens kontaktpunkt for veteraner, andre samarbeidskommuner, aktører innenfor feltet, og for forsvaret.</i>	Hovedansvar: Kommunalsjef Oppvekst og kultur
Nettside	<i>Rakkestad kommunes nettside om Veterankontakt og om veteraner oppdateres og utvikles kontinuerlig</i>	Hovedansvar: Veterankontakt Bistand: Lokale veteranorganisasjoner
Informasjonsmateriell	<i>Det utvikles informasjonsmateriell rundt helsetilbudet i kommunen for veteraner. Informasjonen bør være tilgjengelig ved kommunale helsestasjoner og legekantor.</i>	Hovedansvar: Veterankontakt

Fotograf: Jonas Selim/Forsvaret

5. Forebygging og kompetanseheving

Noen veteraner og veteranfamilier vil kunne få utfordringer som følge av sin tjeneste. Begge disse grupper vil uansett kunne ha en positiv opplevelse av at kommunen er aktiv i de forebyggende tiltak som iverksettes og gjennom å sikre kompetanse om veteraner i kommunale instanser.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Skole og barnehage	<i>Kommunen bør ha som ambisjon å gjennomføre tiltak for å øke kompetansen om veteraner, betydningen av deres erfaringer og utfordringer for familien, spesielt barna. Veterankontakten har dialog med skoler og barnehager. Skole, barnehage, skolehelsetjenesten og fastlegen fanger opp de barn og unge som har behov for ekstra støtte og bistand. Det er viktig at barnevernet har kompetanse om veteraners situasjon.</i>	Hovedansvar: Veterankontakten Bistand: Kommunalområde Oppvekst og kultur

6. Oppfølging

Oppfølging vil skje med bakgrunn i et definert behov. I denne sammenheng vil det kunne gjelde både veteranen som har deltatt i internasjonale operasjoner, samt veteranens familie og pårørende. Det er mye anerkjennelse og respekt i å gi en god oppfølging til veteraner og deres familier.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Årlig evaluering	<i>Årlig vurdering av tiltak som er knyttet til veteranplanen. Kommunens veteraner, kommuneadministrasjon og andre aktører tilknyttet planen inviteres til drøfting og evalueringsmøte</i>	Veterankontakt
Utvikle en fast møteplass for veteraner	<i>Det er hensiktsmessig å utvikle Hjemmefrontmuseet som en fast møteplass for veteraner i Rakkestad</i>	Veterankontakt NVIO

og omegn. Da kan veteraner ha et lavterskeltilbud, hvor en kan treffes og utveksle tanker og erfaringer. I denne forbindelse kan både veteraner og veterankontakten tilegne seg kunnskap om den varierte kompetansen som veteraner innehar

Fotograf: Anette Ask/Forsvaret

Generell informasjon

Forsvaret har en rekke tilbud til veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Forsvaret har et oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomst. Noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet. Det er viktig å etablere et godt sivil-militært samarbeid der hvor dette faller naturlig. Kommuner bør følgelig ha et lokalt samarbeid med Forsvaret der de har avdelinger.

Fotograf: Tor-Magnus Øverås / Forsvaret

Før, under og etter operasjonen

Før utreise arrangerer Forsvaret fellessamling for soldatene og deres familier. Her får familien informasjon om operasjonen og sikkerhetssituasjonen. De får også tips og råd om hvordan best ta vare på barn og forhold. Familien får også møte andre pårørende. Under utenlandstjenesten har Forsvaret en 24-timers kontakttelefon for pårørende. Via denne telefonen kan viktige beskjeder formidles til dem som er ute. Forsvaret arrangerer familiesamlinger underveis i de tilfeller hvor dette er hensiktsmessig, og videreformidler informasjon fra operasjonsområdet til de pårørende.

På vei hjem fra operasjonen har de tjenestegjørende som regel et opphold på to til tre dager, kalt mellomlanding. Overgangen til livet hjemme er ofte stor. Under mellomlanding gjennomføres det «debrief», samtale med psykolog og erfaringsinnhenting. Ved hjemkomst til Norge holdes en medaljeseremoni for å hedre soldatene. De pårørende inviteres til seremonien.

Det første året etter hjemkomst har Forsvaret et oppfølgingsansvar. Etter tre til seks måneder får alle en henvendelse fra Forsvaret. Her stilles en del spørsmål om hvordan den første tiden etter hjemkomst har vært. Etter ett år arrangerer Forsvaret en samling hvor personellet møtes igjen for å dele erfaringer om hvordan det var å komme hjem. Her deltar psykolog. Forsvarets oppfølgingsplikt avsluttes etter ett år fra hjemkomst. Alle kan likevel når som helst kontakte Forsvaret for spørsmål og informasjon om rettigheter, hjelp og tilbud.

Forsvarets veteransenter

Senteret på Bæreia utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier.

Forsvarets veteransenter kan brukes både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner, og tilbyr blant annet:

- Gratis opphold for veteraner og familiemedlemmer til en som tjenestegjør i internasjonale operasjoner. Senteret kan også benyttes under permisjon fra utenlandstjeneste.
- Gjensynstreff for avdelinger

<https://forsvaret.no/veteransenteret>

Telefon 62 82 01 00.

Forsvarets åpne dør

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner uavhengig av når og hvor tjenesten var. Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Teamet har lang erfaring med å gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner.

Kontakt: veteraner@mil.no

Telefon: 800 85 000 (kl. 0800-1500 på hverdager)

Informasjon og kontakter innen veteranivaretakelse

SIOPS	Skadde i internasjonale operasjoner Bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål.	www.siops.no Tlf. 22 69 56 50
NVIO	Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner	https://nvio.no
Kameratstøtte	En nettbasert veiledningstjeneste for veteraner og familien. Drives i samarbeid med NVIO og Mental Helse	https://www.nvio.no/kameratst%C3%B8tte Kameratstøttetelefonen 800 48 500 - En landsdekkende, døgnbemannet hjelpetelefon hvor du får snakke med en som har tjenestegjort utenlands. Du kan være anonym.
Kompetansemiljøet for veteransaker i NAV (Råd og veiledning for veteraner)	NAV har ansvar for at personer som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner for Norge får god oppfølging. Eget kompetansemiljø for veteransaker ved NAV Elverum. Man kan kontakte kompetansemiljøet på Elverum direkte dersom man er veteran og ønsker informasjon og veiledning. Kompetansemiljøet bistår også NAV-kontorene og Forsvaret om spørsmål knyttet til veteransaker.	veteran@nav.no
Forsvarets veteranstjeneste	(FVT) fire (4) regionale rådgiverstillinger for dialog og samhandling med eksempelvis kommuner i Norge	veteraner@mil.no
RVTS Øst	Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging	https://rvtsost.no/om-oss
Forsvarets veteransenter	Senteret på Bæreia utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier.	https://forsvaret.no/veteransenteret Telefon 62 82 01 00